

Anarkisten

Utkommer vær 14. dag

Abonnement mottas paa postkontorer
i in- og utlan. I Kr.a: Vibes g. 8, 4. et.
og Storgaten 20, 4. etg.

Koster 40øre kvartalet

Redaktør: KRISTOFER HANSTEEN, Vibes gate 8, 4. etg.

Fredag 13. januar 1899

I København
faaes »Anarkisten« hos
P. Jensen, Fiskergade 9. Stuen.

Jorbruk.

Eiendom er ingenting. Vi vil nu se, vordan livet vil arte se blant jordyrkerne, naar man ikke har eiendomsbegrepet.

Naar vaaren kommer, vil man dyrke joren. Ingen har selvfølgelig forret til at dyrke noet stykke. Om to ønsker at dyrke samme stykke jor som endel andre, maa de tale med hinannen om, vorvit jorstykket einer sei best til dyrkning av det, som den ene part har tænkt at dyrke, eller det, som den annen part har tænkt at dyrke, og de maa ossaa tale om, vilke andre hensyn der ellers maa tas for avjørelsen, av vem av dem der kommer til at dyrke jorstykket, der maa tas hensyn til, vem av de to parter har lettest for at faa et annet stykke jor, vor det, som den har tænkt at dyrke, kan dyrkes.

Med begrepet om eiendom av joren fulte ossaa begrepet om eiendom av jorens avkastning. Naar begrepet om eiendom av joren forsvinner, forsvinner begrepet om eiendom av jorens avkastning. Derfor er den frie nydelse for alle av alle varer selvfølgelig given, naar begrepet om eiendom til joren er forsvunnet. Kornet føres til mellen, og melet direkte til bakeren, til mellageret eller til butikken, vor envær, der har bruk for mel, kan faa det. Høet føres til lærne, laer, der staar i forbindelse med et fjøs, eller laer, vor envær kan hente, der i vinterens løp faar bruk for hø. Melken føres til meieriet, og meieriets produkter til butikken (vis man vil beholde dette navn paa detailutleveringsstederne, naar der ikke forlanges penge for varene); naturligvis kan de, som ønsker nysilet melk, faa denne fra fjøset.

Om de samme mennesker vil

komme til at dyrke det samme stykke jor flere aar i rad, vil komme an paa, om de ønsker det. Men ingen (en eller flere) har selvfølgelig forret til at dyrke et stykke jor, fordi han (hun) eller de har dyrket dette stykke jor aaret iforveien. Om f. eks. noen har dyrket et stykke jor som gartneri noen aar, og noen andre en vaar ønsker at dyrke noet annet paa dette jorstykke, har gartnerne ikke selvfølgelig forret til at dyrke jorstykket, men naar de to parter taler om, vem der skal dyrke jorstykket dette aar, saa vil der naturligvis ossaa tas i betraktning, at jorstykket nu er belagt med jor, som er bearbeidet med gartneri for øie. Vis ingen av de to parter vil vige, kan man la tingen avjøre ved lodtrækning, eller vær part kan faa saa stor del av jorstykket, som efter vær parts antal falder paa den. Det er dog ikke sansynli, at der vil intræde tilfælle, vor man maa gripe til dette, da neppe noen vil jøre fordring paa et stykke jor, som andre har bearbeidet med en bestemt sort dyrkning for øie, uten at det er saa presserende nødvendi, at jorstykket netop anvendes til det, som de sistankomme vil ha det til, at ossaa de, der har dyrket jorstykket før, vil inse det. Naar der er fri nydelse, er jo livets ophol ikke for noen avhængi av, om de beholder jorstykket til dyrkning; der er derfor ingen saadanne hensyn, der jor noen stiv.

Naar uvidenheth hersker i et samfun og forvirring griper sinnene, da opstaar de mange love. Av lovgivningen venter man sei alt muli, og eftersom vær lov slaar feil, drives menneskene til atter og atter av den at fordre det, som kun beror paa dem selv, deres opdragelse, deres sæder og skikke.

Juristen Dalloz.

„Repertoire de la législation“
(ifølge Krapotkin).

Peter Krapotkin: Erobringen af brudet,

Ragnvald Paulsons forlag, Bergen.

—0—

Redaktøren har for længe siden bedt mig skrive en anmeldelse af Krapotkins bog. Det er ikke af ulyst jeg har ventet, ti intet var mig kærere. Men det er saa vanskeligt i en spalte eller to i en avis at skrive og anbefale en bog, som man helst vilde citere hver side af og gjerne saa udbredt i hundrede tusende eksemplarer. Hvor godt gør det ikke at se mørket om os oplyses af glimt af begeistring og tro og højsind, at vide, at der i vor smaatskaarne tid endnu findes fribaarne aander med glødende tro paa den gode sag og med ord og tanke i den grad i deres magt, at de kan indblæse de tusender den samme begeistring for den stadige kamp for de elendige forhold, hvorunder størstedelen af menneskeheden henlever deres usle liv.

Bogen er inddelt i kapitler. I det første fortæller forfatteren om de umaadelige rigdomme, der eksisterer, og som vilde være mere end nok til at give alle føde og luksus — med ét ord velvære for alle. Men skal de komme menneskeheden til gode, kan det kun ske ved den anarkistiske kommunisme og gennem ekspropriation. Ti først da naar menneskene ikke længere maa kæmpe den fortvivlede kamp for tilværelsen, er lejligheden givet for dem til frit at kunne leve og udvikle i sig alle de muligheder, der hidtil saa grusomt er bleven holdt nede. I kapitlet om lønssystemet polemiserer forfatteren mod socialdemokraterne og viser, at først lønssystemets fuldstændige afskaffelse er ensbetydende med afskaffelse af uretfærdigheden. Ingen forskel kan gøres paa enhvers arbejde. At maale det efter resultaterne fører til urimeligheder. At udstykke det og maale det efter arbejdstimerne fører ogsaa til urimeligheder. En ting staar tilbage: at sætte fornødenhederne højere end arbejdet og erkende først og fremmest retten til at leve, dernæst retten til at leve godt, for alle dem, som deltager i produktionen . . . Saaledes skriver Krapotkin om lønssystemet og om værdsættelsen af arbejdet. Og

forhol! — i Amerika er man kvit den slaks apekastreker. Hele denne innreiming med „svenner" og „lære-gutter" med kontraktmessi bunnepieretid, vor di arbeider for liten betelling, og de en uting som vi nu

betragt, er væk fra Danmark, som vi har hørt komme væk fra. I Amerika har man ikke disse småborgertilhørsninger, og i England har man ikke dem. Selv i Danmark og Tyskland, der av de vestlige europæiske nationer, haanes for sin småborgertilhørsning, er læreniden i almindelighed betydeligt kortere en i Norge. Kommer vi ikke væk fra disse småborgertilhørsninger, og Kristianstads snart det værste skiftet i Europa.

»Intelligensedlerne« har i anledning af auktionslivet lat handelsbladet »Farmard's redaktor, hr. Einar Sundt, interviewe. Denne

har uttalt sei om den tiltagende industri i Norge.

Videre uttalelse hr. Sundt:
"Og endelig har vi arbeiderforholdene. Det er aldeles utvilsomt, at der vil komme en stærkt reaktion mod de ovennævnte arbeiderkrav — kravene om lønegrænsens skærpede begrænsning, arbejdstidens alvorlig ning og højere løn uden tilsvarende arbejdsforøgelse."

Jeg har ofte udtalt mig imod arbejderne overforvorne krav, nu vil jeg nyte lejligheden til atter på den stærkeste at fremheve, at holdningen i sig selv er en fordel for begge parter. Men hei dagbladet kan ikke i lejligheden betales, uden at arbejdsledelsen står i fult forhold dertil.

Den samme fagforeningstendens som i Holland har ogsaa vist sig

Redaktør Stundt indskyldt her den bemærkning, at hvorledes og forholdet maa ha været tillige og sikkert er det, at alle arbejds-herren, som han har taget i, nu vedder, den hule del af i og for os til at søge hindre den bedre udnyttelse af arbeiderens kraft, således at f. eks. i arbejder-pas- mere end i maskine. Arbejderne glæmmer, at jo mere en mand ejor jo bedre kan han laves. Og jo fulkomnere maskiner, jo højere "Glemmelsatsen."

sig langfrå er et onde; bare de
faar godt arbeide, saa betaler de
gjærne godt.

Den engelske arbejderleier Tom Mann udtalte i sit foredrag her i Kristiania for et par uger siden:

„Englen er næst Amandas det kan, vor arbejdernes (eventyrligste) best. Det har vist sig, at man arbejderne iverkklær forberedes, baates deres arbejdslyst. Naar arbejderne faar det dobbelte saa godt som for, udfører de fra det 3-dobbelte op til det 5-dobbelte.

Her i landet er virksom arbejds- loemen stædig i de sidste aar. Men det er smidigt paa Grund af prisstige- ningen efter baastruelssvundne. Men det vil ogsaa megen dyrt at leve og fortjente. Men det er ogsaa en af arbejderens klarke.

Offentlig dis
mellem jul og
stanna efter i
stiske foran

suske toevende
var socialden
den religjøs
par timers
følgende res
pa mete uti
over de social
ganet "Social

ning insover
mer iblant
ikke agiterer
heller selv pr
som er jenne
religionen.

Albert Zielhuis
Tysklans

Albert Ziehl
 blev gift med
 middagens ven
 tilhøre med sig
 efter jernbanen
 faldt i flokken
 afte, komme

jæn, jæn kær
 ætten jættæ
 þæt mænge
 þæt gænt muost
 bænnæð moet
 overhoit for d
 kommende), k
 kommet jem
 11 efter Eiden
 Klokken I
 Gik handelsman
 forbi raadhusse
 paa uret paa r
 huset fik de til
 paa det rene,
 var. De gik
 kom (efter
 næst 5 og 6 s

Zieftens mis
21 minuter o
blik herte de
Zieftens stem
harte, vad er
alle kom Zie
at skynne sei
forbare kaste
jente og kaste
kom på trehøi
Kj 11 og s
i det tilfalle v
om og klokke
høve man kon
thens jammer
I denne tid
jungen, tat Fr
i treite med
heme, derfær

til brennen i gaaren, skite sei gren
ne paa haankleiet, net. Senere s
ren og ha vækket de var lysen
bærenten. Over og sat fast i

deres bevaring. De fleste af dem er i dag i dårlig stand, og de fleste af dem er i dag i dårlig stand, og de fleste af dem er i dag i dårlig stand.

dr. Berenger: "Naar nu
sin kones volde
effer min in
moet hant versien
123456789101112131415161718192021222324252627282930313233343536373839404142434445464748495051525354555657585960616263646566676869707172737475767778798081828384858687888990919293949596979899100101102103104105106107108109110111112113114115116117118119120121122123124125126127128129130131132133134135136137138139140141142143144145146147148149150151152153154155156157158159160161162163164165166167168169170171172173174175176177178179180181182183184185186187188189190191192193194195196197198199200201202203204205206207208209210211212213214215216217218219220221222223224225226227228229230231232233234235236237238239240241242243244245246247248249250251252253254255256257258259260261262263264265266267268269270271272273274275276277278279280281282283284285286287288289290291292293294295296297298299300301302303304305306307308309310311312313314315316317318319320321322323324325326327328329330331332333334335336337338339340341342343344345346347348349350351352353354355356357358359360361362363364365366367368369370371372373374375376377378379380381382383384385386387388389390391392393394395396397398399400401402403404405406407408409410411412413414415416417418419420421422423424425426427428429430431432433434435436437438439440441442443444445446447448449450451452453454455456457458459460461462463464465466467468469470471472473474475476477478479480481482483484485486487488489490491492493494495496497498499500501502503504505506507508509510511512513514515516517518519520521522523524525526527528529530531532533534535536537538539540541542543544545546547548549550551552553554555556557558559560561562563564565566567568569570571572573574575576577578579580581582583584585586587588589590591592593594595596597598599600601602603604605606607608609610611612613614615616617618619620621622623624625626627628629630631632633634635636637638639640641642643644645646647648649650651652653654655656657658659660661662663664665666667668669670671672673674675676677678679680681682683684685686687688689690691692693694695696697698699700701702703704705706707708709710711712713714715716717718719720721722723724725726727728729730731732733734735736737738739740741742743744745746747748749750751752753754755756757758759760761762763764765766767768769770771772773774775776777778779780781782783784785786787788789790791792793794795796797798799800801802803804805806807808809810811812813814815816817818819820821822823824825826827828829830831832833834835836837838839840841842843844845846847848849850851852853854855856857858859860861862863864865866867868869870871872873874875876877878879880881882883884885886887888889890891892893894895896897898899900901902903904905906907908909910911912913914915916917918919920921922923924925926927928929930931932933934935936937938939940941942943944945946947948949950951952953954955956957958959960961962963964965966967968969970971972973974975976977978979980981982983984985986987988989990991992993994995996997998999100010011002100310041005100610071008100910101011101210131014101510161017101810191020102110221023102410251026102710281029103010311032103310341035103610371038103910401041104210431044104510461047104810491050105110521053105410551056105710581059106010611062106310641065106610671068106910701071107210731074107510761077107810791080108110821083108410851086108710881089109010911092109310941095109610971098109911001101110211031104110511061107110811091110111111121113111411151116111711181119112011211122112311241125112611271128112911301131113211331134113511361137113811391140114111421143114411451146114711481149115011511152115311541155115611571158115911601161116211631164116511661167116811691170117111721173117411751176117711781179118011811182118311841185118611871188118911901191119211931194119511961197119811991200120112021203120412051206120712081209121012111212121312141215121612171218121912201221122212231224122512261227122812291230123112321233123412351236123712381239124012411242124312441245124612471248124912501251125212531254125512561257125812591260126112621263126412651266126712681269127012711272127312741275127612771278127912801281128212831284128512861287128812891290129112921

Hennes utbrud:
 "Ziehlens utsagn som
 gjengir alle de
 som har hørt
 om det, er
 ganske riktig."
 August
 Ziehlens bror
 var ikke villig
 til å påstå
 noe som
 han ikke
 hadde om
 seg selv.
 August
 Ziehlens
 bror var
 ikke villig
 til å påstå
 noe som
 han ikke
 hadde om
 seg selv.

1857. — *Uitkomst*
 Alt tilm om alt
 tene i vidnesne
 Senere ville h
 sin kienesse.
 Klokken to dr
 enn en dram
 var han alenn
 restauranten.
 gant leuag.
 Efter kl. 11.1
 mann, han i
 fallende roe k
 til senere hof
 vordet.

[illegible][illegible]

forbindelse medi Wilhelms principal, og sa denne, at han ansaa Wilhelm for sin svigerinnes morder. Paa den katolske „Kristi legems festdag“ talte Wilhelms principal alvorli til den katolske Wilhelm og sa like til ham, at han ansaa ham for morderen. Da tilsto Wilhelm graatende: „Ja, det var mei!“ Principaleu foranlediget ham arresteret, og Wilhelm tilsto 9. juni 1887 om natten fulstændi for kriminalkommissær Merscheidt-Hülsesem.

Han hadde i meget drukken tilstan vært alene med sin mesters kone fra klokken 1/11. Han hadde havt en eiendommeli følelse, som om han maatte se blo — (ossaa andre vidner sier, at Wilhelm hadde grusomme lyster av sykeli art) — og da hadde han tat hammeren og slaat fru Ziethen ned. Han undret sei over, at man ikke hadde lagt merke til pletter av blo paa hans bukke; først dagen før forhøret hadde han vasket buksen i varetæksarresten og derefter havt buksen paa unner forhøret.

Senere føiet han til — for dommeren i Elberfeld —, at det dreiet sei om et lystmord.

Man hadde ossaa funnet den myrdede med optrukne ben og skjorterne slaat høit op.

Ennu 16. juli sa han, at han var gla over, at han nu hadde kunnet komme ut med den sanne bevæggrun til mordet.

Men senere seirer selvopholdelsesdriften i ham, han tænker: vorfor i fængsel?

I alle senere frohør fastholder han, at alt, vad han har sagt om Ziethen, er loin, og da han blir stille for dene, sier han oprevet: „Till giv mei, hr. Ziethen, . . . Fordi jei har beskylt dem falskeli.“

11. august tilsto Wilhelm atter unner graat for sin tante, at han hadde slaat fru Ziethen ijæl; men la saa til, at de først hadde trøttet, og at hun hadde git ham en orefik.

Da Wilhelm senere invikler sei i selvmotsigelser angaaende sin kniv, smiler han, og da dommeren spør, vorfor har smiler, svarer han, at atter den fristelse stiger op i ham at ta tilstaaelsen tilbake.

Og saa forandret han ossaa sin tilstaaelse: Han hadde vistnok i en trøtte git fru Ziethen et slag med hammeren og saa vasket av hammeren; men hennes man maatte saa — men han hadde ikke set det — senere ha git henne noen slag hammeren og saa ha spikket av hammeren med kniv.

Den tilstaaelse blir saa av unnersøkelsesdommeren, fordi den tilfældigvis var Wilhelms siste, erklæret for at være det eneste, som kan komme i betragtning. Desuaktet besluttet dengang lanretten i Elberfeld at ta saken op ijen. Men unnersøkelsesdommeren inga besværing over denne beslutning for overretten i Köln, og denne ret forkastet jenoptagelse av saken med den begrunnelse, at Wilhelm ikke var til at tro, — han var sansynlivis paavirket av Ziethens familie. Wilhelm blev straks sluppet ut av fængslet, og

til en fængselsbetjent sa han: „Naar hr. unnersøkelsesdommeren ikke vil tro mei, kan jei ikke hjelpe ham.“

Nu er Wilhelm sporløst forsvunnet.

For vel et aarstid siden bejnte avisen „Der Socialist“ i Berlin at befatte sei med denne sak.

I februar sente Gustav Landauer til rette tyske statsmyndigheter en skrivelse, vori han anklaget Gottschalk for at ha lavet falsk bevismateriale mot Ziethen og der ved faat ham uskyldi dømt. Landauer jore opmærksom paa, at Gottschalk nu innehar en fremskut stilling i den tyske stats tjeneste som politiembedsman i Berlin.

Et halt aar efter, i august altsaa, rettet Landauer atter en skrivelse til vedkommende statsmyndighet, vori han jore opmærksom paa, at tysk lov bestemmer, at den, der beskylder tysk embedsman for at ha begaaet misliheter, skal trækkes til ansvar derfor innen 6 maaneters forløp; vis det ikke sker innen saa lang tid, kan vedkommende ikke mere trækkes til ansvar. Nu var 6 maaneter forløpne, uten at Landauer var trukket til ansvar for sin beskyldning mot Gottschalk.

Beskyldningen blev altsaa sittende paa Gottschalk.

Først sist i 1898, flere maaneter efter har de tyske statsmyndigheter anlagt sak mot Landauer „for grov mistænkelijørelse av politikommisær Gottschalk“. Dette saksanlæg er altsaa imot den tyske stats egne love.

De tyske statsmyndigheter synes at tro, at de kan kvæle saken ved brutal fremfærd. Mot „Der Socialist“, der hadde avtrykt Landauers skrivelse, er der nu inledet unnersøkelse. Riktinok har andre blade ossaa avtrykt Landauers skrivelse; men „Der Socialist“, var det blad, som ifjor tok saken Ziethen op til grundt drøftelse, og desuten skriver Landauer unnertiden i „Der Socialist“: det ser ut, som om statsmyndighetene har villet hevne sei.

En annen man, der har befattet sei meget med saken Ziethen, er den bekjente (nu avdøde) skribent von Egidy. Han holt i sommer i Berlin et foredrag, vori han utredet saken i alle sine enkeltheter. Foredraget, der varte i flere timer, paahortes av flere tusen mennesker, og et bladreferat git paa, at det saa ut paa den store forsamling, da den brøt op, som om alle følte sei overbeviste om Ziethens uskyldighet.

Man ser, at mens det i Frankrig er kirken og militæretaten, som har sammensvoret sei mot en uskyldi, er det i Tyskland politi- og dommeretaten, som har sammensvoret sei mot en uskyldi. Mens det i Frankrig er de militære domstole, vis ufeilbarhet man vil forsvare, er det i Tyskland de borgerlie domstoles ufeilbarhet, man vil værne.

Det fortæles ossaa, at Wilhelm skal ha fortalt, at han i sin tid skal ha tilstaaet for en jesuiterpater,

og at denne skal ha git ham den katolske kirkes tilgivelse i guds navn. Saa hadde pateren spurt Wilhelm, om han ville bli fri for straf, og lovet ham dette. Denne pater, mener man, skulle saa ha formaaet at redde Wilhelm for domstolene. Politikommisær Gottschalks gudeli uttalelse: „Det har forsynet git os i hælde“, kommer ved dette rykte i en egen belysning. Vis det med jesuiterpateren er sant, — og Wilhelms pludselie forsvinnen, uten at man kan forstaa, at han hadde penge til at reise til Amerika for, bestyrker mistanken — er altsaa ossaa ved denne sak i Tyskland den katolske kirke inviklet i denne korruptionens sump, som alle myndigheter Tyskland nu holler sin haan over.

Von Egidy er død; men vi vil haabe, at de andre, som har tat saken op, ikke vil la den ligge ijen, og at den offentlig mening, som er vakt i anledning av saken, ikke vil gi sei, for Ziethen er paa fri fot.

Aviser og bøker, sente til redaktionen:

„Jern- og Metalarbeideren“, Lersfalsg. 10, Kr.a.

„Arbeidsmannen“, Økernveien 6, Kr.a.

„Den frie Tanke“, Schweigaards gade 86. 4. etg.

„Tjenestepigen“, Kristiania.

„L'Anticlerical“, 7, rue des Canettes, Paris.

„Bogvennen“, bokhandler Bertr. Jensen. Kr.a.

„En oprørers ord“

av

Peter Krapotkin

utkommer paa „Anarkistens forlag i ca. 15. hefter a 10 ore heftet. 2net hefte er utkommet. Værket kan bestilles hos K. Hansteen, Vibes g. 8, 4. etg.

I København kan værket bestilles hos P. Jensen, Fiskergade 9, stuen.

Det frie samfun

av John Most, med tillæg av Kristofer Hansteen, faaes i „Anarkistens“ expedition, Vibes g. 8, 4. etg. De, der vil ha exemplarer til utdeling, kan faa saadanne.

De, der vil ha exemplarer av „Anarkisten“ for dermed at skaffe bladet flere abonnenter, kan faa saadanne i expeditionen.

Skotøiarbeidernes produktionsforretning

anbefales.

Bestillinger og Reparationer modtages og udføres godt og billigt.

Færdigt skotøi haves paa lager og sælges til billigste Priser.

Frødensborgveien 27, I.

Authen & Petlitz bogtrykkeri.